

NACZELNA IZBA PIELEŃNIAREK I POŁOŻNYCH

Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych

NIPiP-NRPIP-DM.0025.132.2014

Warszawa, 29 kwietnia 2014r.

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz.

Data wpływu 30.04.2014

Pan

Adam Podgórski

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Adamie

W nawiązaniu do pism (znak: GMS-WP-173-67/14; GMS-WP-173-71/14 GMS-WP-173-72/14), które wpłynęły do biura Naczelnej Izby Pielęgniarek i Położnych w dniu 31 marca 2014 roku, uprzejmie informuję, iż Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych nie wnosi uwag do następujących projektów:

- 1) rządowego projektu ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- 2) rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw,
- 3) rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw.

z poważaniem

Prezes NRPiP

dr n. med. Grażyna Rogala-Pawelczyk

PRZEWODNICZĄCY
Rady Ubezpieczenia Społecznego Rolników

Al. Niepodległości 190, 00-608 Warszawa,
tel. 0-22 592 64 13; fax: 0-22 592 66 50
www.krus.gov.pl; e-mail: radarolnikow@krus.gov.pl
Warszawa, dnia 29.04.2014 r.

RR 023 / 7 / 14

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz.

Data wpływu 30.04.2014r.

Szanowny Pan

Adam Podgórski

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

W odpowiedzi na pismo GMS – WP – 173 - 71/14 z dnia 1 kwietnia 2014 r., w załączeniu przekazuje opinię Rady Ubezpieczenia Społecznego Rolników w sprawie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw.

Z poważaniem

dr nauk med. Andrzej Kosiniak-Kamysz

OPINIA

Rady Ubezpieczenia Społecznego Rolników z dnia 29 kwietnia 2014 r.

w sprawie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy
o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw

Na podstawie art. 71 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1403 z późn. zm.) Rada Ubezpieczenia Społecznego Rolników po zapoznaniu się z przesłanym przez Kancelarię Sejmu *rządowym projektem ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw*, proponuje do art. 2 projektu ww. ustawy po art. 5a dodać art.5b w brzmieniu:

„ Art. 5b.1. Rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie, został objęty innym ubezpieczeniem społecznym na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1442, 1623, 1650, 1717) lub powołania do rady nadzorczej podlega nadal temu ubezpieczeniu, pomimo objęcia go z tego tytułu innym ubezpieczeniem społecznym,

2. Rolnik lub domownik, o którym mowa w ust. 1 może w każdym czasie odstąpić od ubezpieczenia, składając w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oświadczenie o odstąpieniu od tego ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym to oświadczenie zostało złożone w Kasie.”

Konsekwencją powyższych zapisów jest konieczność zmiany art. 4 projektu ustawy.

W związku z powyższym proponuje się nadać art. 4 projektowanej ustawy poniższe brzmienie:

„Art. 4. 1. Rolnikom lub domownikom, którzy przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy podlegając ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie, zostali objęci ubezpieczeniami na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych, Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego lub upoważniony przez niego pracownik Kasy

Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego nie wydaje decyzji o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników.

2. Rolnicy i domownicy, którym w okresie do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, wydano decyzję o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników w związku z objęciem ich ubezpieczeniami na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych, mogą złożyć w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wnioski o objęcie ich tym ubezpieczeniem w okresie, w którym zostali wyłączeni, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Rolnik lub domownik, o którym mowa w ust. 1 może zostać wyłączony z ubezpieczenia społecznego rolników składając w Kasie oświadczenie o odstąpieniu od tego ubezpieczenia w określonym w oświadczeniu okresie, w którym podlegał innemu ubezpieczeniu społecznemu.

4. W decyzjach o objęciu ubezpieczeniem rolników lub domowników, o których mowa w ust. 2 określa się wysokość należnych składek i termin ich opłacania. W tych sprawach nie ma zastosowania przepis art. 41b ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2013 r. poz. 1403, 1623, 1658).”

Dodatkowo w celu umożliwienia pobierania przez KRUS oświadczeń składanych pod odpowiedzialnością karną, proponuje się w ustawie z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników po art. 38 dodać art. 38a w następującym brzmieniu.

„Art. 38a. Przy ustalaniu podleganiu ubezpieczeniu Kasa może odbierać oświadczenia pod odpowiedzialnością karną za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli o następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Klauzula ta zastępuje pouczenie Kasy o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.”

Uzasadnienie

Proponowane rozwiązania projektu *ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw* nie uwzględniają postulatów środowiska rolniczego dotyczących umożliwienia pozostania w ubezpieczeniu społecznym rolników przez tych rolników i domowników, dla których podstawową formą aktywności zawodowej jest

działalność rolnicza, a dochód uzyskiwany z wykonywanych umów (bez względu na ich rodzaj – umowa zlecenia czy umowa o pracę), mimo, że jest najczęściej niski, stanowi cenne uzupełnienie dochodów osiąganych z gospodarstwa rolnego, wpływając na możliwość jego rozwoju.

Na podstawie obecnie obowiązujących przepisów osoby takie są wyłączone z ubezpieczenia społecznego rolników bez względu na kwotę wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia lub umowy zlecenia. Zasada ta powoduje, że osoby podejmujące zatrudnienie praktycznie nieprzerwanie jak np. kierowcy czy konserwatorzy sprzętu Ochotniczej Straży Pożarnej zatrudnieni na umowy zlecenia przez urzędy gmin są w praktyce pozbawione możliwości uzbierania okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników upoważniającego do ubiegania się o prawo do emerytury z ubezpieczenia społecznego rolników, a ewentualne świadczenia uzyskane z ZUS będą bardzo niskie.

Wprowadzenie proponowanych obecnie zmian z jednej strony będzie miało korzystny wpływ na przebieg działań aktywizujących mieszkańców obszarów wiejskich, a z drugiej osobom podejmującym aktywność zawodową poza gospodarstwem rolnym, umożliwi kontynuowanie podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników i osiągnięcie 25 letniego okresu podlegania temu ubezpieczeniu, uprawniającego do uzyskania prawa do emerytury rolniczej.

Natomiast osoby podejmujące zatrudnienie jedynie w krótkim okresie czasu np. sezonowo, które w obecnym stanie prawnym z uwagi na przerwę w ubezpieczeniu społecznym rolników nie mogą skorzystać z możliwości kontynuowania ubezpieczenia społecznego rolników po podjęciu wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej oraz pozbawiani są możliwości korzystania z różnych form pomocy, której udzielenie warunkowane jest wieloletnim i nieprzerwanym podleganiem obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu rolników, uzyskaliby możliwość korzystania z powyższych praw, na równi z osobami nie wykazującymi aktywności zawodowej innej niż prowadzenie działalności rolniczej.

Proponowane zapisy przewidują również możliwość odstąpienia, przez rolników osiągających dochody poza gospodarstwem rolnym, od ubezpieczenia społecznego rolników, a w stosunku do osób, którym w oparciu o dotychczas obowiązujący stan prawny wydane zostały decyzje o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników – możliwość złożenia wniosku o przywrócenie podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Równie ważnym powodem wprowadzenia zapisów Art. 5b.1. jest niewyłączenie osób prowadzących gospodarstwa rolne jak i domowników z ochrony ubezpieczeniowej jaka przysługuje z tytułu przynależności do KRUS. Jest to ważne ze względu na obowiązek i możliwość ubezpieczenia wypadkowego w miejscu pracy. Wypadkowość w gospodarstwach rolnych jest dość duża, dlatego też nie można pozostawić osób, które podlegają ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu ochrony podczas pracy w gospodarstwie rolnym. Opłacając ubezpieczenie w ZUS na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1442, 1623, 1650, 1717) lub powołania do rady nadzorczej rolnik ani domownik nie jest ubezpieczony podczas pracy w gospodarstwie rolnym.

Ponadto Rada Ubezpieczenia Społecznego Rolników proponuje wprowadzenie do ww. projektu ustawy art. 5 w brzmieniu:

„Art. 5. 1. Osoby pobierające rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy, jako rentę okresową, które przed dniem 1 stycznia 2013 r. podlegały ubezpieczeniom na podstawie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, nie tracą prawa do tej renty.

2. Osoby, które przed dniem 1 stycznia 2013 r. utraciły prawo do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy, jako renty okresowej, z powodu podlegania ubezpieczeniom na podstawie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, mogą w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy złożyć wniosek o przywrócenie prawa do tej renty.”

Uzasadnienie

W związku z tym, że w grupie osób, które w tym samym czasie zostały zgłoszone do ubezpieczenia zdrowotnego w ZUS i KRUS są również osoby, które pobierały okresowe renty rolnicze z tytułu niezdolności do pracy i podlegały innemu ubezpieczeniu społecznemu (z tytułu pracy zarobkowej) przed 1 stycznia 2013 r., zasadne byłoby rozważenie możliwości wprowadzenia podobnego przepisu w stosunku do tych osób.

Powzięcie przez Kasę informacji o takich osobach powoduje bowiem konieczność dokonania weryfikacji nie tylko ubezpieczenia zdrowotnego, ale przede wszystkim przyznanych okresowych rent rolniczych z tytułu niezdolności do pracy za okresy wsteczne, ponieważ w myśl art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym

rolników, w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2012 r. osoby takie, podlegając innemu ubezpieczeniu społecznemu, traciły prawo do ww. renty, niezależnie od wysokości osiągniętego przychodu z tytułu podjęcia zatrudnienia lub prowadzenia działalności podlegającej ubezpieczeniu społecznemu.

Problem utraty prawa do okresowej renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w przypadku objęcia rencisty innym ubezpieczeniem społecznym był wielokrotnie poruszany przez Kasę i środowiska rolnicze. Został on rozwiązany dopiero od 1 stycznia 2013 r., bowiem od tej daty art. 22 ust. 1 ww. ustawy uległ zmianie i osoby uprawnione do okresowej renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy nie tracą prawa do tej renty, jeżeli podejmą zatrudnienie lub inną działalność, która podlega ubezpieczeniu społecznemu, natomiast ich renta może być zmniejszona lub zawieszona na takich samych zasadach, jakie obowiązują rencistów w systemie pracowniczym, tj. jeżeli osiągną przychód w kwocie przekraczającej 70% lub 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

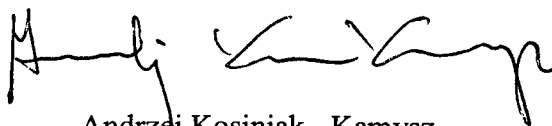
Zawierane przez rencistów okresowych umowy o pracę (umowy zlecenia) były często krótkotrwałe i niskopłatne. Zatrudniani byli jako palacze sezonowi lub jako sołtysi pełnili obowiązki inkasentów podatku rolnego albo wykorzystując własny sprzęt odśnieżali drogi – na rzecz gmin. Jeżeli nawet umowy były zawierane na okresy dłuższe, to i tak w większości przypadków renciści osiągaliby przychody w znikomej wysokości, a przychody pozostałych nie przekraczały 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

Kwoty świadczeń rentowych, przypisane tym rencistom do zwrotu, są niewspółmierne do symbolicznych wynagrodzeń, jakie otrzymywali.

Objęcie ww. projektem osób, które przed 1 stycznia 2013 r. były uprawnione do okresowych rent rolniczych z tytułu niezdolności do pracy oraz podlegały innemu ubezpieczeniu, nie spowoduje żadnych skutków finansowych dla funduszu emerytalno-rentowego.

Przewodniczący

Rady Ubezpieczenia Społecznego Rolników

Andrzej Kosiniak - Kamysz

**PIERWSZY PREZES
SĄDU NAJWYŻSZEGO
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

BSA III-021-100/14

Warszawa, dnia 23 kwietnia 2014 r.

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz.

Data wpływu 26 kwietnia 2014 r.

**Pan
Adam PODGÓRSKI
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu**

W odpowiedzi na pismo z dnia 26 marca 2014 r., GMS-WP-173-71/14 uprzejmie przesyłam uwagi Sądu Najwyższego do *rzadowego projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw.*

Z poważaniem

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego

**p.o. Prof. dr hab. Lech PAPRZYCKI
Prezes Sądu Najwyższego**

Warszawa, dnia 23 kwietnia 2014 r.

SĄD NAJWYŻSZY
BIURO STUDIÓW I ANALIZ
Pl. Krasieńskich 2/4/6, 00-951 Warszawa
BSA III-021-100/14

UWAGI

do projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw.

Rządowy projekt zmiany ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1442 ze zm.) wprowadza zmiany w katalogu art. 6 ust. 1 tej ustawy przez uznanie członkostwa w radach nadzorczych, za tytuł do obowiązkowego ubezpieczenia emerytalnego i rentowego. (pkt 22)

Zgodnie z projektem będzie to tytuł, który zawsze podlega obowiązkowi ubezpieczenia, a więc także w zbiegu z innym tytułem. W literaturze tego typu tytuły nazwano „bezwzględny”. Należą już do nich: stosunek pracy, członkostwo w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, pozostawanie w Służbie Celnej oraz urlop macierzyński.

Nadanie członkostwu w radzie nadzorczej charakteru tytułu bezwzględnego wynika wprost z dodanego do art. 9 usus pkt 9 o treści „Członkowie rad nadzorczych spełniający warunki do objęcia ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z innych tytułów podlegają ubezpieczeniom również z tytułu pełnienia funkcji członka rady nadzorczej.”

Przepis ten nasuwa jednak zastrzeżenia. Konstruuje on bowiem zasadę „odwrotną” do przyjmowanej dotychczas w odniesieniu do tytułów „bezwzględnych”, w zbiegu z tytułem „ogólnym” (art. 9 ust. 1 usus) polegającej na tym, że zbieg tytułu „bezwzględnego” z innym tytułem (tzw. „ogólnym”) oznacza zawsze zwolnienie z obowiązku ubezpieczenia tytułu „ogólnego” chyba, że podstawa wymiaru składki z tytułu „bezwzględnego” jest niższa niż podstawa minimalnego wynagrodzenia za pracę. Wówczas obowiązek ubezpieczenia obejmuje także tytuł ogólny (art. 9 ust. 1a). Tymczasem proponowany pkt 9 ustala zasadę „dodatkowego” ubezpieczenia

także z tytułu członkostwa w radzie nadzorczej, co jest odstępstwem od zasady przyjętej w ust. 1.

Należałoby zatem zrezygnować z odrębnego uregulowania w ust. 9 zbiegu członkostwa w radzie nadzorczej (tytuł bezwzględny) z innym tytułem (ogólnym lub bezwzględnym) i uwzględnić pkt 22 z art. 6 ust. 1 w treści art. 9 ust. 1. Będzie to oznaczać, że członkostwo w radzie nadzorczej w zbiegu z innym tytułem będzie zawsze objęte obowiązkiem ubezpieczenia społecznego. Jeśli drugim tytułem będzie tytuł ogólny, to będzie on podlegał obowiązkowi ubezpieczenia na zasadach określonych w art. 9 ust. 1a. Gdy natomiast omawiany tytuł będzie dotyczył emeryta lub rencisty, to obowiązek ubezpieczenia wynikać będzie z (nowej wersji) art. 9 ust. 4 *usus*.

Dokonując proponowanej zmiany treści art. 9 ust. 1 należałoby także usunąć z katalogu wymienionych tam tytułów tytuł oznaczony jako pkt 10 (duchowny). Tytuł ten nie jest w dalszej treści przepisu potraktowany jako „bezwzględny”. W ujęciu art. 9 ust. 2 jest to tylko „ogólny”, czyli w zbiegu z innymi tytułami (ogólnymi) podlega ubezpieczeniu na zasadach pierwszeństwa w czasie, chyba że zbiega się z prowadzeniem działalności pozarolniczej, co reguluje ust. 7.

Wprowadzany do art. 9 *usus* ust. 2c ustala wyjątek od określonej w art. 9 ust. 2 ogólnej reguły zbiegu wymienionych w nim tytułów (ogólnych), tj. umowy o pracę nakładczą, umowy zlecenia, prowadzenia działalności pozarolniczej, pełnienia funkcji posła lub senatora albo duchownego polegającej na objęciu obowiązkiem ubezpieczenia tytułu pierwszego w czasie (wcześniej wyjątki od tej zasady w odniesieniu do zbiegu umowy o pracę nakładczą i umowy zlecenia z prowadzoną działalnością pozarolniczą wprowadziły ust. 2a i 2b).

Proponowany ust. 2c jako *lex specialis* do ust. 2, modyfikując zawartą w ust. 2 regułę zbiegu tytułów „ogólnych”, ustala, że jeżeli jednym z tytułów „ogólnych” jest umowa zlecenia, to w sytuacji gdy podstawa wymiaru składki z tytułu tej umowy jest niższa niż połowa minimalnego wynagrodzenia za pracę, obowiązek ubezpieczenia dotyczy też pozostałych tytułów „ogólnych”.

Jak się wydaje, wprowadzany ust. 2c ma spełniać analogiczną rolę w odniesieniu do umowy zlecenia w zbiegu z innymi tytułami „ogólnymi” do tej, jaką pełni ustęp 1a w odniesieniu do zbiegu tytułu „bezwzględnego” o podstawie niższej niż połowa minimalnego wynagrodzenia z tytułem ogólnym, tj. nakazuje płacić składkę także od drugiego tytułu.

Ta część przepisu budzi zastrzeżenia legislacyjne bowiem wbrew temu, co napisano w uzasadnieniu nie wynika z niej konieczność sumowania wynagrodzenia z różnych umów zlecenia w celu uzyskania łącznej podstawy w kwocie minimalnego

wynagrodzenia, jeżeli podstawa wymiaru każdej z tych umów jest niższa od najniższego wynagrodzenia za pracę.

Z dalszej części przepisu wynika natomiast, że łączenia wskazanych tytułów się nie stosuje, jeżeli łączna podstawa wymiaru składek z tytułu umowy zlecenia lub innych tytułów osiąga wymaganą wysokość.

Powyższe sformułowanie stwarzać będzie trudności interpretacyjne bowiem nie jest jasne czy w przepisie mowa jest:

- o łącznej podstawie z umów zlecenia,
- o łącznej podstawie z umowy zlecenia i innych tytułów,
- o łącznej podstawie z innych tytułów.

Wskazane trudności dotyczące treści ust. 2c będą rzutować na stosowanie ust. 2 i 2b, które zastrzegają stosowanie ust. 2c.

Jak się wydaje *ratio legis* regulacji zawartej w proponowanym ust. 2c, sprowadza się do zabezpieczenia podstawy wymiaru składki z tytułu umów zlecenia od kwoty równej co najmniej minimalnemu wynagrodzeniu, gdy dana osoba ma więcej niż jeden tytuł „ogólny” do ubezpieczenia.

Ten cel projektowanego przepisu zostanie w zasadzie zrealizowany. Nasuwa się jednak wątpliwość natury praktycznej. Biorąc bowiem pod uwagę, że umowy zlecenia będą podlegały obowiązkowi ubezpieczenia tylko do granicy obejmującej minimalne wynagrodzenie, może dochodzić do sytuacji, w której jedni zleceniodawcy będą obciążani składką, a inni zwalniani z tego obowiązku i zależeć to będzie od przypadku.

Nadto, w związku z wprowadzaną zasadą sumowania wynagrodzeń z różnych umów zlecenia, projekt wprowadza do art. 34 *usus* pkt 6, z którego wynika, że konsekwencje trudności w stosowaniu tej zasady będzie ponosił ubezpieczony.

Wydaje się, że najprostszym i sprawiedliwym sposobem (dla zleceniodawców) byłoby przyjęcie zasady, że składkę należy płacić od każdej umowy zlecenia, ale od podstawy nie większej niż np. połowa lub pełne minimalne wynagrodzenie za pracę, co oznaczałoby, że ze składki byłaby zwolniona nie kolejna umowa, tylko „nadwyżka” ponad przyjętą kwotę. Inaczej mówiąc należałoby ograniczać nie ilość umów zlecenia objętych składką na ubezpieczenie, ale obejmując obowiązkiem ubezpieczenia każdą umowę zlecenia, ograniczyć podstawę wymiaru składki do minimalnego wynagrodzenia, co pozwoliłoby ubezpieczonym osiągnąć emeryturę adekwatną do otrzymywanego wynagrodzenia z tytułu tych umów, a nie liczoną tylko od wynagrodzenia minimalnego.

Należy też zwrócić uwagę, że w ust. 2c wskazane byłoby raczej posługiwanie się określeniem „minimalne wynagrodzenie” zamiast „podstawa niższa niż określona

w art. 18 ust. 4 pkt 5a”, bowiem do minimalnego wynagrodzenia odwołuje się także art. 18 ust. 4 pkt 5 i art. 18 ust. 5d ustawy systemowej.

W art. 6 st. 1 usus projekt wprowadza zmianę techniczną, dodając do katalogu tytułów ubezpieczenia członkostwo w radach nadzorczych. Przy okazji dokonywania nowelizacji tego przepisu, uwzględniając krytykę zgłaszaną od lat w literaturze, należałoby przede wszystkim usunąć w ust. 1 słowa „z zastrzeżeniem art. 8 i 9”, co spowoduje, że art. 6 ust. 1 będzie wskazywał katalog tytułów, z których posiadaniem łączy się obowiązek ubezpieczenia społecznego niezależnie od innych okoliczności, o których mowa w art. 8 i art. 9 ustawy, które to przepisy określają zasady realizacji podlegania temu obowiązkowi ze względu na zbieg tytułów.

Powiązanie katalogu tytułów z faktycznym opłacaniem składki i uznanie, że art. 6 ustala katalog faktycznego obowiązku, a nie prawnego (przypisanego do danego tytułu) ma wpływ na interpretację art. 12 ustawy systemowej. W praktyce przyjmuje się bowiem, że wskazuje on na osoby podlegające (faktycznie) ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu, a nie na tytuł związany z rodzajem działalności.

W literaturze przedmiotu od początku obowiązywania ustawy zwraca się uwagę, że obecne sformułowanie jest wykorzystywane do interpretacji pozwalającej wyłączyć z ubezpieczenia wypadkowego osoby mające umowy zlecenia lub prowadzące działalność pozarolniczą jeżeli wskutek zbiegu tytułów zostały zwolnione z obowiązku ubezpieczenia emerytalnego i rentowego. Taka konstrukcja prawna uzasadniająca ochronę wypadkową nie od istnienia zagrożenia, ale od jednoczesnego opłacania składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe jest nie tylko nielogiczna, ale i sprzeczna z konstytucyjną zasadą równej ochrony prawnej osób znajdujących się w takiej samej sytuacji faktycznej (zagrożenia wypadkiem).

W ust. 4a wprowadza się zastrzeżenie dotyczące stosowania ust. 2c. Nie jest ono jasne. Proponuje się, aby emeryci i renciści mający umowę zlecenia podlegali obowiązkowi ubezpieczenia emerytalnego i rentowego, jeżeli nie pozostają w stosunku pracy. Zastrzeżenie stosowania ust. 4b jest potrzebne, bo oznacza, że umowa o pracę nie zwalnia umowy zlecenia z obowiązku ubezpieczenia, gdy ta jest zawarta z własnym pracodawcą (albo w tzw. trójkacie umów). Natomiast zastosowanie zastrzeżenia nie jest raczej możliwe, bowiem ust. 2c nie dotyczy umowy o pracę. Nie można więc przyjąć, że emeryt lub rencista, mimo że pozostaje w stosunku pracy, podlega ubezpieczeniu z tytułu umowy zlecenia jeżeli otrzymuje za nią wynagrodzenie niższe od minimalnego.

Bardziej logiczne byłoby niezwalnianie umowy zlecenia wykonywanej przez emeryta lub rencistę z obowiązku ubezpieczenia w sytuacji, gdy w umowie o pracę

ustalono wynagrodzenie niższe niż minimalne. W tym celu wystarczyłoby zastrzec stosowanie ust. 1a.

Wprowadzony do ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2013 r. poz. 1403 ze zm.) przepis art. 5b nie budzi zastrzeżeń merytorycznych. Jak się jednak wydaje, należałoby zrezygnować z każdorazowego określania umowy zlecenia przez przywoływanie przepisu art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, co uczyni przepis bardziej zrozumiałym dla ubezpieczonego. Jak się wydaje powinien on mieć następującą treść:

Art. 5b. 1. Rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy, został objęty innym ubezpieczeniem społecznym z tytułu wykonywania umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1442, 1623, 1650 i 1717), lub powołania do rady nadzorczej, podlega nadal temu ubezpieczeniu w okresie wykonywania umowy zlecenia lub pełnienia funkcji w radzie nadzorczej, jeżeli przychód osiągany z tego tytułu w rozliczeniu miesięcznym nie przekracza kwoty równej połowie minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie odrębnych przepisów.